

IX. ULUSLARARASI EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM KONGRESİ (ICCI-EPOK 2021)

SONUÇ BİLDİRGESİ

Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Eğitim Programları ve Öğretim Derneği işbirliği ile “Küresel Salgının Eğitim Programlarına Yansımaları” teması eşliğinde IX. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi 4-6 Kasım 2021 tarihlerinde çevrimiçi olarak düzenlenmiştir. Kongre programında iki panel, beş çağrılı konuşma oturumu yer almıştır. Kongrenin açılış konuşmalarını Ege Üniversitesi adına Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Hakan Atılgan, Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hülya Yılmaz, Eğitim Programları ve Öğretim Derneği adına Dernek Başkanı Prof. Dr. Özcan Demirel yaptılar. Kongreye Türkiye dâhil 12 ülkeden bilim insanı, çağrılı konuşmacı veya panelist olarak ya da sözlü bildiri ile katılmıştır. Kongrede 167 bilim insanı tarafından hazırlanan 83 bildiri sunulmuştur.

Kongre kapsamındaki sunum ve tartışmalardan yola çıkılarak hazırlanan sonuç bildirgesi aşağıda sunulmaktadır:

Kongrenin ilk gününde yapılan “Son Yüzyılın Küresel Salgını: KOVID-19” başlıklı ilk çağrılı konuşmada, Hacettepe Üniversitesi’nden Prof. Dr. Serhat Ünal, KOVID-19 küresel salgınının başlangıcından günümüze kadar seyrini tıbbi ve teknik detaylarıyla açıklayarak, aşılama süreçleri ve salgın sonrası dünyaya ilişkin önemli bilgiler sunmuştur. Salgınla mücadele sürecinde aşı yaptırma ve virüsün yayılmasını önleme kurallarına yönelik eğitim projeleri/ programları yürütülmesini, KOVID-19 Bilim Kurulu’nda eğitim uzmanlarına rol verilmesini önermiştir.

Kongrenin ilk gün panelinde (Curriculum Studies in Pandemic: Policies, Realities and Futures) Türkiye, Avusturya, İspanya, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri’nde küresel salgının 2020 yılındaki eğitsel etkileri sunulmuş, mevcut duruma ilişkin uluslararası karşılaştırmalar yapılmış; salgın sonrasında K-12 ve yükseköğretimde eğitimin geleceğine ilişkin öngörüler tartışılmıştır. Tartışmalarda özellikle öğretmen eğitimi ve eğitim programlarının dijitalleşmesine ilişkin görüşler öne çıkmış, tüm sınıf düzeylerindeki öğrencilerin ve özel gereksinimli çocukların desteklenmesine, kapsayıcı eğitimin yaygınlaşmasına yönelik öneriler sunulmuştur.

Paralel oturumlarda sunulan bildirimlerde ise küresel salgının eğitim programlarının öğelerine yönelik etkileri ele alınmış, bu süreçteki etkinliklerin eğitim programlarının paydaşları üzerinde yarattığı etkilere yer verilmiştir. Acil dijital eğitim sürecinde uygulamalı derslerde, kuramsal derslere göre daha da fazla öğrenme eksiklikleri ortaya çıktığı, kritik durum yaklaşımına uygun olarak öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin beceri ve yeterliklerinin artırılmasına yönelik kısa süreli mesleki gelişim programları uygulandığı belirtilmiştir. Çevrimiçi eğitim sürecinde öğrenci katılımındaki düşüklük, internete erişim ve teknik sorunlar, öğretim programlarındaki içerik yoğunluğu, sınıf yönetimi ve ölçme değerlendirme sıkıntıları, öğretmenlerin kendini yetersiz hissetmesi, materyal yetersizliği, etkileşim eksikliği, öğretmen merkezli öğretime dönüklük, öğrencilerin konuşma ve yazma becerilerinin zayıflaması, dezavantajlı ve göçmen öğrencilerin eğitime erişim problemleri gibi sorunlara dikkat çekilmiştir. Program değerlendirme çalışmalarının program paydaşlarıyla işbirliği içinde yürütülmesi önemli olduğundan, küresel salgının özellikle katılımcı odaklı program değerlendirme çalışmalarını önemli ölçüde kesintiye uğrattığı belirtilmiştir.

KOVID-19 Küresel salgını sonrasındaki eğitimde program çalışmalarına ilişkin temel öneriler açısından ise; eğitim ve öğretim programlarının yüz yüze, çevrimiçi, tersyüz modellerde uygulanabilecek alternatifli tasarımlar olarak geliştirilmesi, öğretmen eğitimi programlarının öğretmen adaylarına dijital yeterlikleri kazandıracak yönde güncellenmesi gerektiği (özellikle Öğretim Tasarımı, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Program Geliştirme derslerine çevrimiçi eğitim, Web2.0 araçlarının kullanımı gibi modüller eklenmesi) vurgulanmıştır. Eğitimcilerin çevrimiçi ve hibrid eğitimde sınıf yönetimi becerilerinin

geliştirilmesi yönünde yetkinlik kazandırılmasına yönelik program çalışmaları yapılması, ödev yönetmeye yönelik yazılım geliştirilmesi önerilmiştir. Öğretmen eğitimi politikalarının kültürel çeşitlilik, sosyal adalet, eğitimde fırsat eşitliği meseleleri temele alınarak yeniden düzenlenmesi ve öğretmenlerin göçmen çocukların eğitimleri konusunda yetkinleştirilmesi tavsiye edilmiştir.

Kongrenin ikinci gününde Profesör Wee Tiong Seah'in "How the pandemic changed the school curriculum: Australia's experience" başlıklı çağrılı konuşmasında, Avusturalya'da Kovid-19 küresel salgın döneminde okulların kapanma süreci açıklanmış, buna rağmen okul başarısında bir değişiklik olmadığı belirtilmiş, öğrencilerin ve öğretmenlerin ruh sağlığı hakkındaki güncel araştırmalar ve yol haritası paylaşılmıştır. Öğrencilerin ruh sağlığı ve fiziksel, ekonomik, sosyal, duygusal, öznel iyi oluşu ve alana özgü diğer iyi oluşlarının (ör. matematiksel iyi oluş) güçlendirilmesi için pozitif psikoloji alanındaki modellerden yararlanılması gündeme gelmiştir. Bu bağlamda eğitim programlarında sadece bilişsel alanda değil, çoğunlukla ihmal edilen duyuşsal alanda da önemli girişimler yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

İrlanda Dublin Şehir Üniversitesi'nden Profesör Ronaldo Munck'un "The engaged university after the Coronacrisis" başlıklı çağrılı konuşmasında, küresel salgının toplumsal, ekonomik, sosyolojik, psikolojik, siyasi ve eğitsel anlamda yarattığı krizler ele alınmış, ancak bu krizlerin yükseköğretimde yepyeni fırsatlar yaratabileceğine ilişkin görüşler sunulmuştur. Bu bağlamda, üniversitelerin kriz sürecindeki deneyimlere dayalı olarak sistemlerini yeniden düzenlemeleri, hibrid eğitim modellerini geliştirmeleri, daha çok toplumsal sorumluluk almaları, sosyal araştırmalara öncelik vermeleri ve gelecekteki ihtiyaçlara göre misyonlarını tekrar düşünmeleri gerektiği ifade edilmiştir. Kanada'daki Brock Üniversitesinden Profesör Susan Drake ile Joanne Reid'in "Designing a new story for education" başlıklı çağrılı konuşmalarında ise, eğitim anlayışının küresel salgınla birlikte değişimi ve oluşan yeni hikâyeye (öğrenme kayıplarını belirleme, okulları açık tutma gayreti, özel derslerle eksikleri tamamlama, kaygı ve tükenmişliği azaltma vb.) ele alınarak bir model sunulmuştur.

İkinci gün yapılan paralel oturumlarda, küresel salgın sürecinde yürütülen seyreltilmiş ve uzaktan öğretimde öğretmenlerin farklı stratejiler kullandıkları, bu süreçte velilerle iletişimin önemli bir yeri olduğu belirtilmiştir. Küresel salgın döneminde özel ve üstün yetenekli öğrencilerin eğitimiyle ilgili bir girişimde bulunulmadığı ve BİLSEM'de çalışan öğretmenlerin birçok güçlük yaşadığı ifade edilmiştir. Yüz yüze eğitimde olduğu gibi etkileşim kurulamadığından, salgın döneminde öğretim programlarının etkili bir şekilde uygulanmadığı, program geliştirme ve değerlendirme çalışmalarının aksadığı ancak buna ilişkin haber sayısının sınırlı olduğu vurgulanmıştır. Uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme yapmak amacıyla öğretmen adaylarına sunum hazırlama, ders planı hazırlama, materyal tasarlama, vb. ödevlerin daha çok verildiği ancak öğrenci yönetim sistemi sorunu, süre yetersizliği, fırsat eşitsizliği, çok ödev verilmesi gibi sorunlardan dolayı ödevlerin amacına hizmet etmediği belirtilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin mesleki gelişimleri için eğitim faaliyetlerinin dijital ortamlarda gerçekleştirildiği, ancak yüz yüze uygulanan programlarda yaşanan sorunların (uygulamadan ve ihtiyaçlardan kopukluk, kuramsal temelli olma vb.) aynen devam ettiği ifade edilmiştir.

KOVID-19 Küresel salgını sonrasındaki eğitimde program çalışmalarına ilişkin temel öneriler açısından ise; öğretmenlerin artırılmış gerçeklik uygulamalarını kullanma becerilerini artıracak eğitimlere, tükenmişliğin üstesinden gelebilmek üzere farklı türlerde psiko-sosyal eğitimlere yer verilmesi önerilmiştir. Ayrıca çevrimiçi eğitimlerdeki teknolojik alt yapı sorunlarının giderilmesi, öğrencileri aktif hale getirecek dijital içeriklerin geliştirilmesi, öğretim programlarının çevrimiçi eğitime uygun şekilde yenilenmesi, dijital okuryazarlık ve uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme eğitimlerinin

düzenlenmesi, program okuryazarlığı, programa bağlılık ve programların sınıfa uyarlanması konularında çalıştaylar yapılması tavsiye edilmiştir.

Kongrenin son gününde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinden Prof. Dr. Hasan Şeker'in "The pandemic period and its reminders of program outcomes in the context of school attitudes" başlıklı çağrılı konuşmasında, okul tutumu ile ilgili değişkenler açıklanmış ve pandemi sürecinin bu değişkenlere etkileri açıklanmıştır. Aidiyet duygusu, öğretimin kalitesi, okul imajı, yalnızlık, geribildirim, isteksizlik, ekstra program aktivitelerinin okul tutumu üzerinde etkisi olan değişkenler olduğu belirtilmiştir. Küresel salgından sonra eğitim programlarında sadece ölçülebilen bilişsel yeterliklere değil; duyuşsal gelişim, estetik, yansıtıcı ve eleştirel düşünme becerilerine, akran öğrenmesi ve süreç değerlendirmeye odaklanması gerektiği vurgulanmıştır.

Son paralel oturumlarda küresel salgın döneminde öğretim programı kaynaklarının nasıl kullanıldığı, uzaktan öğretime yönelik öğrenci tutumları, dil öğretiminde uzaktan eğitim, salgın sürecinde öğretmenlerin mesleki gelişimi ve yaşam boyu öğrenme yeterlikleri üzerinde yapılan çalışmalar sunulmuştur. Ayrıca uzaktan eğitimle ilk okuma ve yazma öğretiminde ciddi sorunlar yaşandığı belirlenmiş, okul öncesi eğitimi ve veli desteği alan öğrencilerin bu süreci daha rahat ve verimli geçirdiği vurgulanmıştır. Tartışmaların birleştiği temel öneri, küresel salgın döneminde toplanan verilerin pandemi sonrasında tekrar toplanarak sonuçların karşılaştırılması şeklindedir.

Dr. Özden Ölmez Ceylan'ın moderatörlüğünde yürütülen ve farklı sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin katıldığı "Küresel Salgında Öğrenci Olmak" başlıklı öğrenci panelinde ise; ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite öğrencilerinin küresel salgın sürecindeki deneyimleri paylaşılmıştır. Öğrencilerin uzaktan öğretimin akademik ve psikolojik anlamdaki olumsuz etkileri üzerine daha fazla deneyim paylaştığı (teknik sıkıntılar, öğrenme güçlükleri, sosyalleşmede zayıflama, doğadan ve çevreden uzak kalma, dikkat ve motivasyon sorunları vb.) görülmüştür. Olumlu etkiler anlamında ise genellikle boş zaman bulma imkânı bulmanın yararları, daha fazla kitap okuma ve çanta taşımaktan kurtulma ifade edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin küresel salgın sonrasına ilişkin planları öğrenilmiştir. Son olarak öğrencilerle küresel salgın sürecindeki yaşantılarına ilişkin cümle tamamlama etkinliği yapılarak, ortaya çıkan benzetmelerden elde edilen kelime bulutu izleyicilerle paylaşılmıştır.

6 Kasım 2021
Kongre Düzenleme Kurulu